

FAKTORY OVLIVŇUJÍCÍ ZAPOJENÍ VE VÝZKUMU

(DÍLČÍ VÝSLEDKY ŘEŠENÍ PROJEKTU CZ.1.02.2013.221.009 „POSTOJE OBYVATEL ČR K VÝZKUMŮM VEŘEJNÉHO MÍNĚNÍ“, 2014)

O INSTITUTU

Institut evaluací a sociálních analýz je první soukromý vědecko-výzkumný institut v oboru společenských věd založený v ČR. Jde o nezávislý subjekt, který byl založen podle pravidel stanovených Evropskou unií (Článek 1.3, písm. ee. Rámce Společenství pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací). Institut je výzkumnou organizací dle zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací a je zapsán na Seznamu výzkumných organizací vedeném Radou pro vědu, výzkum a inovace (RVVI). Cílem Institutu je provádět základní výzkum, aplikovaný výzkum nebo experimentální vývoj a šířit jejich výsledky prostřednictvím výuky, publikování nebo převodu technologií, přičemž veškerý zisk je zpětně investován do těchto činností.

Hlavními činnostmi, kterými se INESAN zabývá, jsou evaluace a sociální analýzy.

Mezi tematické okruhy, jejichž výzkumem se INESAN zabývá, patří eticky odpovědné chování, manažerská studia, ICT, životní prostředí a sociální témata.

Díky svému zázemí v oblasti metodologie aplikovaného společenskovedního výzkumu INESAN poskytuje také zpracování výzkumných šetření a metodologických analýz. INESAN rovněž poskytuje odborné služby při tvorbě metodických nástrojů pro evaluaci, realizuje samotná evaluační šetření, podílí se na přípravě zadávací dokumentace, poskytuje peer-review jednotlivých dokumentů vztahujících se k evaluaci a k metodologii společenskovedního výzkumu.

Publikace, expertízy, odborná stanoviska a posudky, které INESAN vydává, nejsou ovlivněny postoji donorů a zadavatelů, nýbrž obsahují nezávislý pohled expertů INESAN.

INESAN

INSTITUT EVALUACÍ
A SOCIÁLNÍCH ANALÝZ

Heřmanova 1169/22

170 00 Praha 7

Tel.: +420 220 190 597

E-mail: info@inesan.eu

Web: www.inesan.eu

O PROJEKTU

Hlavním cílem interního projektu č. CZ.1.02.2013.221.009 „**Postoje obyvatel ČR k výzkumům veřejného mínění**“ je analýza a determinace postojů a přístupů obyvatel ČR k výzkumům veřejného mínění.

Mezi dílčí cíle projektu patří analýza zájmu o výzkumy veřejného mínění a jejich výsledky; analýza faktorů ovlivňujících zapojení ve výzkumech; determinace zkušeností obyvatel ČR se zapojením ve výzkumech veřejného mínění; analýza postojů obyvatel ČR k problematice ochrany osobních údajů v rámci výzkumů veřejného mínění; analýza využitelnosti výsledků výzkumů veřejného mínění.

Cílem tohoto dílčího výstupu je informovat o faktorech ovlivňujících zapojení respondentů ve výzkumu veřejného mínění.

SOUHRN VÝSLEDKŮ

Mezi nejvýznamnější faktory ovlivňující zapojení respondentů do výzkumu veřejného mínění patří jejich momentální časové možnosti, jejich aktuální nálada a téma daného výzkumu. Za významný faktor lze považovat také osobnost tazatele.

Respondenti by souhlasili s vyplněním dotazníku zejména pokud by je tazatel osobně kontaktoval, méně často by byli ochotni vyplnit dotazník zasláný elektronicky (e-mailem) a v nejmenší míře by vyplnili dotazník zasláný poštou do schránky nebo prováděný telefonicky.

Na počátku výzkumu se respondenti zajímají zejména o téma výzkumu, o celkovou dobu interview a o způsoby využití informací z výzkumu.

METODIKA VÝZKUMU

Údaje obsažené v tomto přehledu pocházejí z komplexního výzkumného šetření realizovaného v rámci interního projektu č. CZ.1.02.2013.221.009 nezávislým Institutem evaluací a sociálních analýz (INESAN) v obecné populaci ČR.

Sběr dat byl realizován v České republice v červnu 2013. K výběru respondentů bylo použito kvótní techniky. Do zkoumaného vzorku byli zařazováni lidé ve věku od 18 do 64 let. Při koncipování výběru bylo použito aktuálních údajů Českého statistického úřadu.

V rámci provedeného výzkumného šetření bylo realizováno a analyzováno celkem 1 013 interview.

SOCIODEMOGRAFICKÝ PROFIL

Pohlaví:

49 % souboru tvoří ženy, 51 % tvoří muži

Věk:

24 % respondentů je mladší než 30 let, 45 % respondentů je ve věku 30 – 49 let a 31 % respondentů má 50 a více let

Region:

12 % respondentů je z Prahy, 49 % respondentů je z Čech a 39 % respondentů je z Moravy

Nejvyšší dosažené vzdělání:

7 % respondentů má základní vzdělání, 31 % má střední vzdělání bez maturity, 46 % respondentů má střední vzdělání s maturitou a 16 % respondentů má vysokoškolské vzdělání

Čistý měsíční příjem domácnosti:

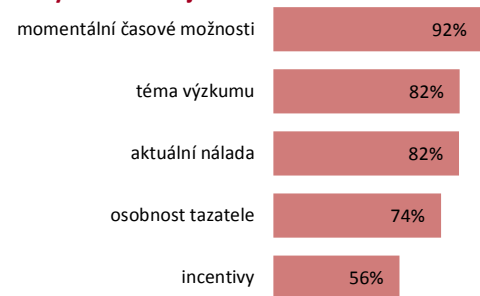
20 % domácností má příjem nižší než 18 000 Kč, 48 % domácností má příjem v intervalu 18 000 – 34 999 Kč a 32 % domácností má měsíční příjem vyšší než 35 000 Kč

FAKTORY OVLIVŇUJÍCÍ ZAPOJENÍ VE VÝZKUMU

DÍLČÍ VÝSLEDKY ŠETŘENÍ

Ze zkoumaných faktorů mají na účast ve výzkumu veřejného mínění největší vliv momentální časové možnosti respondentů. Časové možnosti ovlivňují rozhodnutí o zapojení ve výzkumu ve více než 90 % případů. Více než 80 % respondentů by se o případném zapojení ve výzkumu rozhodovalo na základě tématu výzkumu a své aktuální nálady. Tři čtvrtiny dotázaných uvedly, že by se na účasti ve výzkumu rozhodovaly na základě osobnosti tazatele a 56 % by k účasti na výzkumu přesvědčil dárek či odměna.

Graf 1: Vliv vybraných faktorů na účast ve výzkumu veřejného mínění

O účasti respondentů ve výzkumu veřejného mínění rozhodují především **jejich momentální časové možnosti, jejich aktuální nálada a téma daného výzkumu.**

Respondenti by se v největší míře zúčastnili výzkumů, které by se týkaly těchto témat:

- politika/volby
- ekonomika a nezaměstnanost
- životní úroveň
- aktuální problémy a dění v České republice
- zdravotnictví
- ekologie a životní prostředí
- školství
- kultura
- hodnocení výrobků a služeb
- sport.

Tři čtvrtiny respondentů by souhlasily s participací na výzkumu (byly by ochotné vyplnit dotazník), pokud by je tazatel navštívil u nich doma a vedl s nimi osobní interview.

Necelá polovina respondentů by vyplnila dotazník zasláný prostřednictvím e-mailu a přibližně dvě pětiny by vyplnily dotazník zasláný poštou nebo provedený po telefonu.

Graf 2: Vyplnění dotazníků ve vybraných případech

Obyvatelé ČR by byli v největší míře ochotni vyplnit předložený dotazník, pokud by byl výzkum prováděn formou **osobního kontaktu tazatele s respondentem (F2F interview)**, nejnižší míru participace je pak nutné očekávat v případě dotazování **prostřednictvím telefonu.**

Jak již bylo zmíněno, osobnost tazatele má vliv na případné zapojení ve výzkumu ve třech čtvrtinách případů. Z odpovědí respondentů v této souvislosti dále vyplývá, že by tazatel měl být především:

- ochotný
- slušný
- přátelský
- vlídný
- usměvavý
- pečlivý
- spolehlivý
- tolerantní.

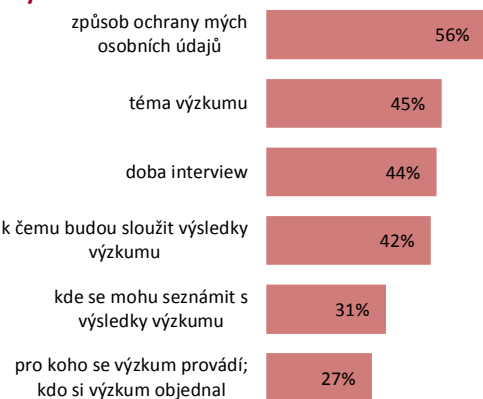
Ze spontánních odpovědí respondentů vyplývá, že při představení výzkumu se v největší míře zajímají zejména **o téma výzkumu, o délku samotného dotazování, o účel provádění daného výzkumu, o způsob využití informací z výzkumu** (čemu výsledky pomohou) a **pro koho je výzkum určený.** O tyto informace se zajímá 18 % až 34 % dotázaných osob.

Schéma 1: Spontánně preferované informace při představení výzkumu veřejného mínění

SPONTÁNNÍ ODPOVĚDI	
• téma výzkumu	34 %
• délka dotazování	25 %
• účel provádění výzkumu/způsob využití informací	21 %
• pro koho je výzkum určený	18 %

Z pohledu důležitosti z odpovědí respondentů vyplývá, že před začátkem dotazování považují za nejvíce důležité poskytnutí informací **o způsobu zabezpečení osobních údajů, o tématu výzkumu, o celkové době interview a o účelu výzkumu.** Tyto informace považují za velmi důležité více než 4 z 10 respondentů. Informace o možnostech seznámení se s výsledky a informace o zadavateli výzkumu považuje za velmi důležité 27 %, resp. 31 % dotázaných.

Graf 3: Podíl respondentů, pro které jsou dané informace poskytnuté na počátku výzkumu velmi důležité

Naopak nejméně důležité jsou pro respondenty informace o odměně za dotazování, informace o celkovém počtu respondentů zapojených do výzkumu a informace o ceně výzkumu. Tyto informace považuje při představení výzkumu za velmi důležité méně než pětina dotazovaných.